

MUTRIKUKO HERRI-ALDIZKARIA
2012ko apirila 116. zenb.

KALAPUTXI

PILOTA JAMALDIA
KINIELAK, OMENALDIA
ETA "ESTELARRA"

**DANOK BAT
PILOTA ELKARTEA**

"ESKOLAK ONDO
ARI DIRA LANEAN"

ZABORRAREN
KUDEAKETA
EZTABAIDAGAI

SEXOLOGOA
IZATEKO
PRESTATZEN

*Norma
Ageitos Urain*

MOTZ-MOTZIAN
GORI-GORI

EZKONTZAK

ZURE NEURRIRA

apain

Domingo Ibaibarnaga 3 - 20830 MUTRIKU

Tlf: 9 4 3 6 0 4 2 2 9

Elgoibarko IMHn...

DBH
amaitzera
Zoaz? Orduan
zure aukera izan
daiteke **Erdi Mailako
Heziketa Zikloa**
ikastea...

ala..
BATXILERGOA
amaitzera zoaz?
Orduan zure aukera
izan daiteke **Goi-Mailako
Heziketa Zikloa** (2 urte)
eta lanera edo ikasten
jarraitzea...

... goi-mailako
Heziketa Zikloa
amaitu duen ikaslearentzat
pentsatutako **INGENIARITZA**
duzu IMHn:
Txandakako Ingeniaritza
(ikasi eta lan)

Erdi-maila

- Mekanizazioa
- Mantenu Elektromekanikoa

berria

Goi-maila (D eredua)

- Fabrikazio mekanikoko Diseinua
- Fabrikazio mekanikoko Produktzioaren Programazioa
- Mekatronika industrial*

berria

Gradu berria:

- Prozesu eta Produktu Berrikuntzaren Ingeniaritza (bideratzen)

ate irekiak: apirilaren **21** ean,
goizeko **11:00**etan

Etortzeko deitu 943744132ra edo apunta zaitetz www.imh.es orrian
IMH, Azkue auzoa - 20870 Elgoibar (Gipuzkoa)

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Lapazorrikeixak	10
Bertsuak	11
Karenka	12
Kirola	14
Kultura	16
Aisialdia	18
Zorion agurrak	20
Argazkizaharrak	21
Agenda	22

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzukizunik.

Argitaratzailea
Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale, 12 beheka - 20830 Mutriku.

Telefona
635 748 393

e-maila
kalaputxi@topagunea.com
kalaputxi2001@gmail.com

Bloga
kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea
Mutrikuko Udala
Kolaboratzaileak
Iñigo Andonegi, Josu Ituarte

Tirada
2.200 ale
Lege Gordailua
SS-787/01

ISSN
1579-4792
Inprimategia
EUSKALINPRI. Deba
Banaketa
Kalaputxi

ZABORREN KUDEAKETAZ

Gogoan dut oraindik Debako zabor guztiak Itziar bidean dagoen Irulearen biribilgunean itsasora botatzen zirenean. Irulearen biribilgunea, Itziarko bista baino lehenagokoa da, kokatzearen. Zaborrok itsasoak astintzen zituen eta zaborren artean txanpon batzuk jasotzen aritzen ginen gu hamar-hamabi urte genituenean. Itsaso zabalean berriz ontziak eta horietariko asko Mutriku-ko portukoak. Garaitsu hartan, Mutrikuk Ondabarroko isurketa toki prestatu zuen. Duela gutxi jakin dudanez kareto berezi bat estali ondoren gainera. Isurketak itsasoan halako orbana uzten zuen, eta gure txikian esaten genuen hura ezin zitekeela luzarorako izan. Berrogei urteren buruan ikusi egin behar da zenbat aurrerratu dugun! -esango du norbaitek. Aurrerratu ez dakit baina zaborra askoz ere gehiago sortzen dugula, hori bai izan dela 'aurrerapena'. Zaborra aurreikusi, gutxitu, berrerabili eta baloreari jarri egin behar omen da. Hori dio Europatik datorren araudiak. Ados, baino, aurreikusi ez dakit zer aurreikusten dugun, zeren Gipuzkoan pertsona bakoitzeko 589 kilo zabor ekoizten baditugu, aurreikuspenak akats nabarmenez jantzi ditugu, bai horixe! Zaborra gutxi egin behar omen da. Ados, baina gutxitzeko ezer gutxi egiten ari dela esango nuke. Adibide gisa joan zaitez Ikeara eta erosi ezazu lanpara bat, produktua hemen, kartoiak eta plastikoak hemen eta azkenean ez dakizu zerk duen kostu handiagoa, muinak hala estalkiak. Berrerabili egin behar omen da zaborra. Ados, baina horretarako birziklatu egin behar, eta hemen dextenteko pausoak eman ditugula esango nuke; Berdean beirak, urdinean papera, horian ontziak, gorrian pilak eta soberakin guztia beste berdera. Zaborra balorizatu egin behar omen da. Ados, hemen ere. Baina balorizazio bakarra errausketa al da? Nire zalantzak ditut, zeren erretzen dena ez omen da ikusten, ustez behintzat, baina esanak esan inork gu-txik nahi du halako bat bere etxe ondoan, eta badakizue, zure-tzat nahi ez duzuna, ez iezaiozu opa albokoari. Baina balorizazioaz beste irizpide bat dut. Inoiz pentsatuko al genuen gaur egun altzairu beharra txatarratik elikatuko genuela? Edo beste era batetara esanda, burdin mehetzerik ez dugu jadanik. Zer gertatu da hor? Birziklapena jarri dutela baloreari. Beraz non bultzatu beharko genuke, azken harmailan edo eta aurrekoetan? Mutrikura itzuliz, lur azpiko kontenedoreak jarri zituen Debabarreneko lehen herria izan zen, horrek bere kostu itzela izan zuelarik. Emandako pauso guztiak zehatz betearazi eta organikoaren kontenedore berria behar bezala kudeatuko al genuke? Ni baietzean nago, baina horretarako informatu, motibatu, saiatu eta agindu egin beharko da, eta agindutakoa bete arazi. Nola esango nuke ba, Altzolako zeharbidean 50 kilometro/orduko baino gehiagoko abiadan joaten ez garen bezalaxe. Atez-atekoa izan edo 5. edukiontzia izan, 'etxeko lanak' oraindik egiteke ditugu eta zurrumbilo honetan, egiteko gogo gutxi gainera. Herritarren borondatea errespetatu behar dela diotenak, eta guztiok diogu behin eta berrero, ederki asko bete beharko dugu agindua zaborrez ito baino lehen. Borondatea izan edo ez.

Alberto Gorritiberea

Kultura Saila
Hizkuntza Politikarako Sailordetza

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara Batzordea

telefonoak

Medikuak, anbulantziak, botikak

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00

Zaintzako botikak:

Otxagabia (Mutriku)	689 58 57 59
Apraiz (Mutriku)	630 05 50 97
Zalduegi (Deba)	669 26 22 02
Burgoa (Deba)	667 33 88 90
Etxeberría (Elgoibar)	943 74 01 40
Garitaonandia (Elgoibar)	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar)	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberria (Elgoibar)	943 74 12 77

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Itsas etxea	943 60 34 00
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Bake Epaitegia	943 60 70 49
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua	943 60 34 18
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz Frontoia	688 64 31 80
Ur partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Anai Arte	943 60 34 10

Irakaskuntza

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 36 27
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

Ansola Taxia	638 672 383
Anton Taxia	666 221 999
Xabi Taxia	656 289 026
Pesa autobusak	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Iberdrola	901 20 20 20
Kofradia	943 60 32 00
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Gasolindegia	943 60 32 10

ordutegiak

Autobusak

MUTRIKUTIK → DONOSTIARA

Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
Zapatuak	10:00 / 16:30
Jai egunak	10:00 / 19:30

DONOSTIATIK → MUTRIKURA

Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
Zapatuak	11:30 / 19:30
Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKUTIK → BILBORA

ASTEGUNETAN GOIKO ERROTONDATIK

06:25 / 07:25 / 15:25

BILBOTIK → MUTRIKURA

14:10 / 18:10 / 20:10

MUTRIKUTIK → DEBA - MALLABIA

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro.

Jai egunetan: 8:15etik 21:15era orduro.

MUTRIKUTIK → ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro.

Jai egunetan: 7:55etik 20:55era orduro.

Trenak

Orduro ateratzen dira adierazitako ordu tartean.

DEBA → DONOSTIA → DEBA

Debatik	6:44 - 7:44 - ... - 21:44
Donostiatik	5:47 - 6:47 - ... - 20:47
Jai egunetan	8:44etan lehenengoa.

DEBA → BILBO → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 20:43
Bilbotik	6:00 - 7:00 - ... - 20:00
Jai egunetan	8:43etan lehenengoa.

DEBA → EIBAR → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 21:43
Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 - 7:13 - ... - 21:13
Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

TXIRRITXAKO LANTEGI-POLIGONOA

Mutrikuko Udalak 50 euroko zerga ezarri zigun Obra Lizentzia bat eskatu eta ukatu ondoren. Beharbada, Udala ondo jokutzen ari da lege alde-tik, baina gu ez ginen behar bezala tratatuak senti-tu, eta horrexegatik ez genuen zerga hura ordain-du. Orain dela bi aste, Gipuzkoako Ogasunaren bidez kobratu dute zerga hori.

Zerga horrek baino gehiago kezkatzen gaitu Uda-lak Obra Lizentzia ukatu izanak.

2010eko abenduan, Txirritxako gure terrenoetan kamara frigorifiko bat eraikitzeke baimena eskatu genion Udalari. Obra horren arrazoia plater presta-tuen negozioak izandako hazkundeari aurre egin beharra zen. Gaur egungo instalazioak ez dira nahikoa, eta kamara berriaren premia geneukan. Obra hura guztia geure terrenoaren barruan egitea planteatzen genuen, inori kalterik egin gabe.

2011ko martxoan jaso genuen Udalaren erantzuna: baimena ukatzea. Aipatu zituzten arrazoiak 1993ko Plan Partzialaren aldaketa bat eta urbanizatzeko jarduera-programa egin beharra. Ez ziren kapaz izan bilera batera deitzeko ere. Horrelakoxe eran-tzun hotz eta anominoa bakarrik...

Txirritxako lantegi-poligonoa Mutrikuko zaharrena da, eta oraindik ere 1993an aprobatutako Plan Partzialarekin jarraitzen dugu. Plan hori bertako lantegi jabeekin kontatu gabe onartu zuten ordu-ko udal agintariek. Ez genuen bilera bat bera ere izan Udalarekin, eta errekurritu egin genuen Dipu-taziora bidalita zegoela, orduantxe izan baikenuen planaren berri. Ez zuen ezertarako balio izan gure errekurtsioak Diputazioaren aurrean.

Harrezkero, edozein obra egin nahi dugunean, oztopo berarekin topatzen gara. Ez ote zen erraza-goia izango hainbeste urtetan martxan zebilen lan-tegi-poligonoa kontsolidatzea, beste hainbeste gauzarekin egiten den bezala?

Onartuta daukagu Udala ez dagoela lanpostuak sortzeko, hori lantegietako arduradunen lana da. Baina Udalaren zeregina bada inizatiba dauka-tei gauzak erraztea eta trabak kentzea. Eta Mutri-ku bezalako herri txiki batean lana sortzen duenari kontsiderazio pixka bat zor zaio, eta entzuteko aha-legina eta aintzakotzat hartzea ere bai.

Orain udal agintari berriak dauzkagu Mutrikun.

Izango ahal dute borondatea eta kemena Txirritxa-ko egoera aldrebes horri buelta eman eta soluzio definitiboa topatzeko!

Jorge Yurrita Aguirrezabala
YURRITA E HIJOS SA

EGIN ZAITEZ BERRIALaguna!

Jakingo duzuen bezala, "zure zitzada behar dugu" kanpaina jarri dugu martxan, BERRIAzaleon komu-nitatea indartu eta elkarrekin proiektuaren geroa ziurtatzeko.

2003. urtean, zuetako askok jarritako diruari esker, proiektu baten inguruan antolatzen hasi ginen. BERRIA Taldea osatzen dugunon komunitatea askotarikoa da: akziodunak, BERRIAren harpide-dunak, egunkaria erosten dutenak, publizitatea jart-zen dutenak, Interneteko jarraitzaileak, langileak... Komunitte horrek bakarrik edo elkarlanean zortzi urte hauetan egindako lanaren ondorio dira, beste-ak beste: BERRIA egunkaria, www.berria.info, HITZA, www.berriketan.info, www.iragarkilabu-rak.com, Hamika telebista, Irrien Lagunak kluba, Nora aldizkaria...

Informazioa kontsumitzeko erak aldatzen ari dira, gero eta gehiago dira informazioa Internet bidez, doan, jasotzen dutenak; krisi ekonomikoa gurera ere iritsi da, diru laguntzak jaisten ari dira...

Horrek guztiak egoera zailean jarri du BERRIA Tal-dea.

BERRIA Taldearen proiektua oso garrantzitsua da euskarazko hedabide sareari begira. Euskaraz bizi nahi dugun eta euskarazko hedabideak nahi ditu-gunon komunitate horren apustuari eutsi nahi diogu.

Horretarako, babes eta sostengu berrien beharra dugu. Euskaldunon komunitatea osatzen dugun eta BERRIA Taldearen proiektuaren alde egin nahi dugunon komunitatea, hau da, BERRIA Komunita-tea osatu eta trinkotzeko, BERRIALaguna figura sortu dugu. Zu ere BERRIA Komunitatean partaide nahi zaitugu. Egin zaitez BERRIALaguna!

Aurrerantzean ere zure babesa eta laguntza izaten jarraituko dugulakoan. Eskerrik asko,

BERRIA Taldea

**JATETXEA
LANDETXEA**
Laranga auzoa (Mutriku)

**eguneroko
menua**

**berezitasuna
txerri txikia**
(entzurguz, erreta edo burduntzian)

Tel. 943 942 222 · 629105733 · luis@pikua.es

Doistu

ITSASOKO MOTORREN ALDAGAIK eta KONPONKETAK

Nasa Kalea, 5 - 20830 MUTRIKU - GIPUZKOA
Tfnoa.: 943 603872 / Muellekora: 659 670233 / Faxa: 943 603078

ZABORRAREN KUDEAKETA

Ez doaz bare zaborraren kontuak. Azken hilabete hauetan, urteetan baino eztabaida gehiago agertzen ari dira komunikabideetan zaborraren kudeaketa dela eta ez dela. Gure etxeetara ere azaldu zaizkigu eztabaida horren erroen puntak, baieztapen biribilez nondik behar den bidea azalduz. Eta, bestalde, udalak erabakia omen du atez ateko zabor bilketa aurrera eramatea! Jaione Peña, ingurumen zinegotziaren-gana hurbildu gara argibide eske.

Zergatik hartu du Mutrikuko Udalak zaborraren kudeaketan atez-ate jasotzearen erabakia gaurko edukiontzia alboratuz?

Herriari hauteskunde aurretik aurkeztu genion programan, Ingurumena eta lurralde antolaketa alorrean eta Zabor politika atalean garbi azaltzen genuen bilketa selektiboa handitzearen eta birziklapena bultzatzearen aldekoak ginela, baita politika eraginkorrak martxan jarriko genituela ere. Hiru puntutan bil-tzen genituen gure asmoak:

- Zero zabor programa.
- Errausketa politikaren aurkako lana.
- Atez-ateko bilketa martxan jartzeko azterketa egin.

Bigarren puntuari erantzunez izan zen, beste zenbait udalekin batera, gure asmoak publiko egitearena, eraikitze asmotan ari ziren erraustegiari planto egin nahian. Erabaki horrek ekarri du, hain zuzen, gaurko eztabaida, eta eztabaida guztiak bezala aberasgarria izango da gure kontzientzietan galdera ikurra sortzen duen heinean.

Hondakinen kudeaketan beste eredu bat posible ez ezik, zero zabor politikan oinarritutako hondakinen kudeaketa eraginkor bat sustatu nahi dugu. Europako zuzentarauek egindako azken txostenetan argi azpimarratzen dute, sortzen ditugun hondakinak zabor gisa ulertu beharrean, baliabide gisa ulertzen duen ikuspegiari oinarritutako ereduaren aldeko apustu egin beharra dagoela.

Horretarako, hondakinak murriztea eta sortutakoa ongi bereiztea da konponbidea.

Zer daukazue erraustegien aurka?

Erraustegiak, ohiko zabortegien konponbide bezala aurkeztu nahi digute eta garbi esan behar dugu arazo bat beste arazo batengatik aldatu besterik ez dutela egiten.

Barkatuko didazue historia pixka bat egitea. Gure gurasoek Joxe Domingo eta Xegundo ezagutu zituzten karroa eta astoarekin herriko zabor guztiak bil-tzen, eta zati handi bat baseritik merkatura jaisten ziren astoen gorotzak ziren, gero ongarritzat erabil-tzen zituztenak. Etxean sortzen zen zaborraren zati handiena sukaldeko sutan erretzen zen, eta, moila inguruan, uretan bukatzen zuen. Nolabait esateko, bakoitzak bere erraustegia zuen etxean.

Zaborrak gehitu ahala, Ondabarrora eramaten ziren, eta han ematen zitzaion su. Adin bat dugun denok gogoratuko gara terralak jotzen zuenean nolako kea eta kiratsa zabaltzen zen Magdalenatik eta porturaino. Egoera hori alboratzeko, zaborra erre ordeztali egiten zen lurrarekin. Gaurko futbol edo rugby zelaia hondakinen gainean eraikita dago.

Ondoren etorri ziren erraustegiak. Lehenak labe garaiak ziren, goitik bota, eta azpitik, eten gabe, sutan jarduten zirenak. Beranduago etorri ziren labe edo erraustegi industrialak.

Azaldutako guztiarekin esan nahi dudana zera da, gizarteak poliki-poliki bere arazoei irtenbideak ematen saiatzen dela, eta, esan behar, gaurko erraustegiek gauza garrantzitsu bat egiten dutela: hondakinen bolumena %90an jaitsi eta pisua %75ean. Baina gizarte honetan jabetzen ari gara erretzeak dakarren zenbait arazo hor jarraitzen dutela. Jakitunek horien berri ematen digute, eta ondorioz hitzarmen internazionalak ere sinatu dira osasunaren defentsan. Kea eta isurtzen diren gasak toxikoak dira (dioxinak, furanoak, metal astunak, hidrokarburoak...), eta gure elikadura katearen bitartez eragina izan dezakete gure osasunean; ahulenei (ume, agure edo gaixoei) eragiten diete azkarren, eta gehienetan, minbizi eran azaltzen dira.

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxa: 943 60 31 03

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

Egia da, zenbait eta erraustegi modernoagoak, ahalik eta gehiago saiatzen direla, filtroen bidez, gai toxikoak zabaltzea eragozten, eta baita probetxuzko gauzak ateratzen ere: energia elektrikoa bezala. Baina akats bat dute gure ikuspuntutik: ez dutela birziklatzea lehenesten. Errentagarritasuna izateko hondakin askorekin hornitu behar dira, eta hori dela uste dut gaurko eztabaidaren muina.

Badirudi bosgarren edukiontzia eta atez-ateko sistemak aurrez-aurre jarri direla. Benetako gerra al da hori?

Ez litzateke horrela izan behar, apustua berdina baita; zoritxarrez datuak ez digute gauza bera esaten, Hernani, Oiartzun, Usurbil eta Antzuolako atez ateko sistemak % 80 birziklatze tasak ematen ditu eta 5. edukiontziaekin ari diren herrietan % 40 birziklatzera iristen dira. Beraz, zergatik egin gaizki ongi egin dezakegunean!

Beira, plastiko edo enbaseak, zein paper eta kartoiak bereizterakoan nahiko txukun gabiltza, baina hondakin organikoak eta beste hondakin motak bereiztea dugu erronka, eta honetan ulertu nahi dut, bai baten aldekoak zein bestekoak helburu berdina dugula: bereiztea! Ondoren trataera ezberdinak emango dizkiegu. Honetan ados egonik, egokiena aukeratzea da egin beharrekoa; ez bata bestearen aurka jarrita, baizik bata eta bestearen egokitasunak aprobetxatuz. Gu atez atekoaren alde gaude bereizketa kopuru handiagoa lortzen delako, eta gaurko erraustegien politikaren aurka doalako: ez dugu hainbeste zabor erre behar!!!

Bide egokiak zeintzuk diren jakinik, zer egiteko asmoa duzue herritarrek atez atekoaren aldeko jarrera hartu dezaten?

Lehenik eta behin gustatuko litzaidake parametro politikoetatik ahalik eta gehien aldentzea eztabaida. Bildu, zein beste partiduetan, normala da aurkitzea alde bateko zein besteko jarrera eduki dezakeena; bakoitzaren lehen bihozkada defentsarena da: zein ohitura aldarazten dit? zein erosotasunetatik atera

arazten nau? Baina bidea beste bat dela iruditzen zait: mundu mugatu baten bizi gara, eta gure ondorengoei herentzian ahalik eta mundu egokiena uztea da gure betebeharra.

Horretarako hiru puntutan laburbildu nahi nituzke gure egitekoak: murrizketa, berrerabilera eta birziklapena. Murrizketa, produkzio mundutik hasiz ondorioak aurreikusita. Hondakinetatik, baliabideen berreskuratzea landuz. Eta birziklatzetik, baliabide berriak izan daitezkeenak atereaz, konposta izan daitezkeen bezala.

Hondakinen kudeaketa, zuzeneko gaia izanik, beharrezkoa da komunikatzea eta erakunde zein herritarrek parte aktibo izatea. Baliabide desberdinak jarriko ditugu abian, kalitatezko parte hartze prozesua, non herritarren ikuspegi desberdinak partekatu, iritziak elkar trukatu, errespetuz eztabaida kolektiboa bideratu, eta herritarren ekarpenak jasotzeko guneak sortu.

Formazioa eta informazioa izango dira urte honetan landuko ditugunak.

Gure nahia litzateke aipatutako gauza horietan sinesiten dutenek hartzea lidergoa, partidu politikoekin loturarik ez dutenek ahalegintzea gure biztanleria formatzen eta informatzen. Udalak bere betebeharrak izango ditu soluzio bideak nola aurrera eramanez erabakitzeke ordutan.

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MULTIKU

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

KOMIKIXA

Josu Ituarte "Pitxame"ren eskutik

Umetako udaberrixak

Euskaldunok, sasoi baten, uda eta negua besterik ez genduzen bereizten. Geruagokuak dira, beraz, udaberrixa eta udazkena. Geure aitxon-amonak, oraindion ere, uda-neguen koordenadetan mobitzen dira: “uda aurretik”, “uda amaitxutakuan...”. Hotza eta berua.

Orain, neguko giro hotzak epeltzen dijuazen hontan, lozorrotik esnatzen hasi zaku izadixa: kimu berrixak, ostro gaztiak, eta zela ez, lora ederrak.

Udaberrixa solo, zelai eta mendixak soñeko berri dotoria jantzitxa azaltzen zakuz, harro. lazko zaharra ahaztuta. Txorixak kantuan, itxo biharrian, pozez zorutzen.

Lorazaliak izan zein ez, batetik eta bestetik, landaraz (eta loraz) ingurauta bizi gera Mutrikun. Futbolarixen izenak, automobilien markak eta famatuen pasadizak... ondo baiño hobeto ezagutzen ditzugu. Eta lorak? Ezagutzen al ditzugu udaberriro sortzen zakuzen lorak? Etxe barruko lorak, etxe bueltan sartutak, solokuak, mendikuak...

Neri solo eta basoko lorak iruditzen zatez ederrenak. Eta ederren, beuren bizi-tokixan iñora eruan gabe: *bioleta* urdinkarak, *txori-gardu* horixak, *bitxilora* ugariak...

Paisajia baiño zeozer gehixo dira landarak, geure kulturaren zati haundixa ere badira. Ondo ezagutzen zitxuen gure erlezaiñek ezti goxua egitxeko erliek billatzen zitxuen lorak: *borrajia*, *kiñarria*, *alkazixa*, *Amabirjiñaren atzamarrak*, *eukalptua*... Etxe barrua nahiz kanpua apaintzeko ere lorak jartzen genduzen, batian *larrosak*, bestian *krabeliñak*... Ospakizunetan ere ez zan falta lorarik: ezkontzetan (*gladioluak*, *kalak*), domusantu egunian (*krisantemuak*), Gorputz-egunian (*mihillua*, *kurpitxia*)... Osasunerako, bazauan lora erabilgarriak: *kamamilla*, tripako miña zuanerako, *larrosa-ostruak*, begixetako miña arintzeko...

Lorak eta umiak

Gauza jakiña da, gaur egun, lehengo aldian, naturarekin euki genduan kontaktua oso galduta daukagula. Konparaziotarako, bizitzaren udaberrixa dozen umiek zeozertarako erabiltzen ditzuez landarak?

Antxobia eta olixua

Plausta bedarra

Gorago aitxatu ditzugun horrez gaiñera, landariek funtzio ludikua ere euki ditzue oraintsura arte. Olgatzeko orduan, elementu garrantzitsuak ziran.

1.-*Apaiketan* (afariketari) esaten zakon geure herrixan erderazko “a comiditas” jolasari. Lora, bedar eta adarrak batuta... saldu, erosi eta jatekoa prestatzen jarduten zeuen umiak, espezie bakoitza produktu jakin bat zan: *uztaua* kafia, garo txiki bat (*Asplenium trichomanes*) antxobatzen hartzen zan, *bitxilora* arrautza prikixuak ziran, *olixo-bedarra* olixua...

2.-Mozorruak egitxeko ere landara asko ibiltzen zan: *kiñarrak* orratzak ziran, mototsa egitxeko *ihixa* erabiltzen zan, *gaztaiña-ostruak* ondo lotuta gerrikua egitxeko...

3.-Lora batzuk jan ere egitxen zitxuen umiek: kuku-prakak, San Jose lorak, prantzak bedar makatzak, Amabirjiñaren atzamarrak. Fruitu batzuk ere batzen zitxuen mendixan: maillubixak, masustak, hurrak, intxaurrak...

4.-Abillak ziran umiak txistuak egitxen. Horretarako, gaztaiña azala, kaiñaberia, sahatsa edo intsusia erabiltzen zeuen. Neu ere, eginda nago bestelako txistuak Bernabenian, albertxiguen hazurak harrixaren kontra gastauta.

5.-Gaztetxo askok, zigarruen faltan, *aixen ezkeraren* adar sikuak erretzen zitxuen ezkutuan, baitxa arto-bizarrak ere.

6.- *Plaustak* izeneko lorak atzaparrekin lehertzia denpora-pasa ezaguna zan umien artian. Hortitxik dauka izena landara horrek.

Askoz gehixo egongo ziran, izan ere natura ume eta gaztien lehen jolas-tokixa zan sasoi baten.

Gure umiek teknologixa berrixak eta makiñak erabiltzia ondo do, baiña naturarekin hartu-eman zuzena galdu gabe!!

Landariak ezagutzeko modu “berezi” bat aitxatu degu, modu gehixo doz, eta ez hain “basatixak” baiña... natura ezagutzia da kontua, izan ere, ezagutzen ez dana ez dago maitatzerik.

Josu Larrañaga Arrieta

XXVII. OKELAR ANAIK BERTSOPAPER SARIKETA

EZ DIRELA HAINBESTE

Doinua: Zortziko txikia
Egilea: Iñigo Arrizabalaga
Helduen maila

1
Sarritan oso errez
sortzen dut protesta,
nahiz ezin nauen berez
hainbeste molesta,
ume negarra legez
nire barne kezka,
nahasteko interes
hutsa baino ezta.

2
Nahiz eta ez den arraitz
labanaren pare,
ezin ohartu garaiz
ez dela hain grabe,
harri berdinean maiz
jausten naiz halare,
estutu egiten naiz
arrazoirik gabe.

3
Gauetz burua argi,
ezin hartu loa,
norbere buruari
ze errepasoa!
Ta ez bada nabari
zein den arazoa...
gosaritan amari
doa erasoa.

4
Guraso ta lagunek
zenbat buruhauste,
ondoan gaituztenek
jasaten gaituzte.
Ze pazientzia denek,
ze hitz, ze hantuste...
maiteen digutenek
ordaintzen dituzte.

5
Nork ez du maiz ahula
sentitu arnasa?
baten batek sekula
ez al du hau pasa?
sinplea den formula,
ezta hain erraza,
pasa behar duzula
zuk zeuk zeure kasa.

6
Norbere baitan dago
arnasa bezela,
barrua lasaiago
uzteko erregela,
ni neu seguru nago
posible badela,
nahiz ta goizean karo
ordaindu gaubela.

7
Inoiz senti zaitezke
triste ta bakarrik,
munduan ez leudeke
arazoak baizik,
ez direla hainbeste
denborak esan dit,
denak konpon daitezke
heriotza ezik.

MUTRIKUKO GAUZAK... ORA PRO NOBIS

AHOZ-AHOKO KONTUAK

Doinua: Bizkaiko txerriarena/ Motibo bat nigana
Egilea: Udane Mugerza
Helduen maila

1
-Hor dijuan horrekin
dabil zure alaba.
-Enakixan ba oindik.
Mutila du. Hara!
-Eta ibiltzen dira
eoze modutara;
muxu horrek emanaz,
bankuan parada...
Oingo gaztiekin dute
lotsa falta earra!

2
-Eta nere alabai
zergatik atake?
Isilkan hobeto
egongo ziñake,
botatzen baititxuzu
hainbat disparate,
mingaina beti dantzan
daukazu jo ta ke.
A ta eskubiderik
haiek badaukate.

3
-Ai bai arrazoi dezu
neri eztitx inporta.
Molestatu bazaitxut
faorez zuk barka.
Izan e izan da ta
hainbat zalaparta
zeurekin nauan eta
holaxen da sueta.
Gaizki esanetatik
Jainkuak aparta!

4
Oinguan e jarduna
junda borobila.
Kontu-kontari dabil
sarri jende pila;
mollan da goiko plazan
hainbeste kotila.
Samikoilla guk degu
hortan e abila,
mollan gaixo dagona
bertan dago hila!

NORMA

AGEITOS URAIN,

SEXOLOGA IZATEKO IKASTEN

21 urte ditu, ez da jendeari etiketak jartzearen aldekoa, ez du uste "normala" hitzaren barruan sartzen denik, eta hori arrazoitzeko aukeratu dituen ikasketak aipatu ditu (Soziologia eta Sexologia) eta, berak dioenez, berarekin hitz egin beharra dago nolakoa den ezagutzeko. Ez zaio itxurakeriatan gelditzea gustatzen. Eta horixe egin dugu guk: berarekin lasai eta gustura hitz egin.

Zaletasunik?

Musika, gehienbat, heavy edo metalaren barruan sartzen diren estiloak. Askok gustatzen zait musika kontzertuetara joatea, baina baita kirol emankizunetara eta auto rallyetara joatea ere. Gutxitan joan izan naiz, baina gustatzen zait. Bestela, asko gustatzen zait irakurtzea, ez hainbeste unibertsitatean bidalitako liburuak, baina batzuetan gustura hartzen dira horiek ere.

Zein ikasketa eta zergatik aukeratu dituzu?

18 urte bete behar nituenean, zalantzak nituen Kazetari-tza ala Soziologia zein aukeratu. Eta, azkenean, ikasgaiak eta begiratuta eta Soziologiari buruzko informazioa bilduta, ba, horixe aukeratu nuen. Gehienbat, gizartea bere osotasunean aztertzeako eretako bat delako (bestea Antropologia izango litzateke), gehiago erakartzen ninduen Soziologiak, eta behin bigarren mailara iritsita, Sexologian Masterra egingo nuela erabaki nuen. Momentu honetan horiek biak batera egiten ari naiz, Soziologiako azken urtea eta Sexologiako Masterraren lehen urtea.

Eta horrek eraman zaitu Madrilera?

Bueno, Soziologia Leioan egin dut, Euskal Herriko Unibertsitatean, eta azken urtera iritsi eta zein aukera nituen ikusita eta jakinda ezingo nuela azken urtea euskaraz egin talde txikiegia ginelako eta, gainera, Madrilera joanez gero asignatura-aukera askoz zabalagoa izanik eta, batez ere, neure gustuko masterra egiten hasteko aukera nuenez, ba, haraxe joan nintzen.

Baina nola hasi zara masterra egiten karrera amaitu baino lehen?

Zuk ziurtatzen baduzu masterraren ikasturtea amaitu

PAGOAGA S.A.

iturgintza - berogintza - gasa
igeltsaritza - aroztégia

Tel.: 943 74 02 79 - 943 74 05 12

Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net

San Antoin, 13 - 20870 ELGOIBAR

BERISTAIN

DENDA LURRINDEGIA ESTANKOA

943 60 35 44

aurretik karrera bukatuko duzula, laga egiten dizute masterrarekin hasten, eta horixe da askok hartu dugun bidea.

Horrek esan nahi du Soziologiako azken urtea eta Sexologian masterreko lehen urtea biak batera egiten ari zarela, ezta?

Bai, horretan ari naiz orain. Izan ere, master honek horretarako aukera ematen du, asteburuetan izaten baitira klaseak: larunbatetan, goizeko bederatzietatik gaueko bederatzietara eta, igandeetan, goiz osoan, baina hilean behin dira. Batzuetan irakurtzeko gauza asko pilatzen zaizkit eta bietarako lanak ere bai, baina, bueno.

Zertan egin dezake lan soziologo batek?

Ba, irakaskuntza alde batera lagata, etorkinentzako migrazio eta integrazio arloa eta genero berdintasunerako arloa dira orain bogan dauden bi aukerak, baina orokorrean hitz eginda, ikerketa eta gizarte lanaren inguruan eta horrelakoetan.

Zein izango litzateke zure gustuko lana?

Niri asko gustatuko litzaidake sexologiaren inguruan lan egiteko aukera edukitzea, bai gazteen heziketa aldetik eta baita bikote harremanetarako aholkularitza edo laguntzan ere. Iaz, adibidez, heziketa sexualera zuzendutako ikastaro bat egin nuen, bai gazte eta bai helduen hezitzaile izateko. Oso lagungarriak izaten dira gaztetxoei zuzendutako sexuaren inguruko ikastaroak. Gustatuko litzaidake horretan lan egitea.

Orain, oporretatik itzultzen naizenean, praktika batzuk egingo ditut Madrileko institutu batean, 14/15 urteko gaztetxoekin.

Irakaskuntza gustuko duzu, beraz?

Ez dut irakasle tipikoa izan nahi, gahiago gustatzen zait beste harreman mota bat izatea ikasleekin, garatzeko aukera gehiago ematen dizuna, ez dakit, gazteekin lan egiteko beste era bat da. Gainera, eurak ere beste jarrera batekin egoten dira horrelako klaseetan.

Sexu-kontu asko galdetzen al dizkizute lagunek?

Askotan etortzen zaizkit galdezka: "Normala da hau pasatzea...?" "Hau pasatzen zaio lagun bati..." nik esaten diet ez daukadala erantzunik oraindik, oraintxe hasi naiz-eta. Gainera, lehenengo urtea heziketara bideratutakoa da eta, bigarrena, bikoteen gorabeheretara. Galdera batzuk entzunda, ikusten da antsietatea badagoela sexu-kontuen inguruan. Jende askok erantzun milagrosoak espero ditu eta, askotan, pazientzia pixka batekin hartzea nahikoa izaten da laguntzeko.

Gaur egun nahi adina informazio dute gaztetxoek, baina zer gertatzen da?

Informazio ugari dute, baina ez dutena da heziketa, hori-

xe da falta dena. Aurki hasiko naiz gaztetxoekin praktikan Madrileko institutu batean. Prebentzioaren inguruko saioak egin nahi dituzte 14 urteko hiru ikasle haurdun daudelako. Egindakoa eginda dago, eta gure lana ez da makila eskuan hartuta hara joatea. Orain behar dutena laguntza da. Informazioa eskura dute, falta zaiena heziketa da. Eta, gainera, kontuan izan behar da amatasuna ez dela berdin ikusten gizarte guztietan, eta neska gazte horrek ez badu haurduntasunean guk ikusten duguna ikusten, guk ezin dugu ezer egin. Agian, neska horrek aurretik jarri du mutilarekin zeukan harremana bera haurdun gelditzeko zeukan probabilitatea baino edo bere familian umea izatearen proiektua aurrera eramateko aukera ikusi du.

Auskalo, gauza asko egon daitezke horren atzean: ez da, askotan, momentu bateko okerra izaten, baizik eta ordu-ra arte jaso duten heziketaren ondorena. Garrantzitsua da eskura izatea norbait epaituko ez zaituena eta heziketa horretan lagunduko dizuna.

Nola ikusten duzu genero-berdintasunaren kontua?

Nik esango nuke apur bat ataskatuta gaudela, agian, teorian behintzat nahikoa dugula ikusi dugulako. Orain dela 40/50 urte zegoen egoerarekin alderatuta asko aurreratu dugu, eta ematen du ezingo dugula gehiago eskatu, baina jendearekin hizketan eginda eta lan-mundua ikusita, garbi dago oraindik badaudela konpondu beharreko gauzak, gehienbat barneratuta dauden zenbait kontu, lege berri bat ezarrita konpontzen ez diren horietako kontuak.

Denborak eta ahaleginak aldatuko dituen gauzak dira.

Nik pentsatu izan dut ea zein punturaino ote den heziketa (eskolakoa zein familian jasotakoa) jarrera horien erantzulea. Esate baterako, ni txikitatik hasten banaiz maramekin jolasten, andereñoak ezin du ezer egin, baloi bat emango dit, baina niri ez zait interesatuko ikusi dudalako telebistan ni modukoak maramekin daudela. Agian, telebistan agertu beharko lirateke bai neskak eta bai mutilak biekin jolasten...

Ondoren datorren galdera da: hobe da denok denekin ibiltzea edo bakoitzak berearekin? Ba, ez dakit, azken batean nik uste dut norbera gustura sentitzen bada etxe-koandre izanda eta etxeko lanak eginda, ba bere gauza izango dela. Orain, ba, norberak gaizki bizi badu bere egoera hori eta gustatuko balitzai beste zerbait egitea, horixe dago gatazka-puntua.

Baina erantzun milagrosorik ez daukat.

Gustura bizi zara Madrileko anonimotasunean?

Anonimotasunean, bai, kalean zehar lasai inork ezagutu gabe, baina jakinda badaukazula jendea bertan norengana jo, horixe da kontua. Horrelako hiri handietan jendeak ez dio inori kasurik egiten, nahiz eta lurrean zaudela ikusi. Horixe da, seguru asko, hirietan gutxien gustatzen zaidana.

DANOK BAT

PILOTA ELKARTEA

ESKOLAK ONDO ARI DIRA LANEAN

Iaz, hamar urte bete zituen Danok Bat Pilota Elkartea, eta aspaldian bizi duen garairik politenean dagoela esan genezake. Ikasleen grinak, gurasoen parte-hartzeak eta lanak, eta inguruko jendearen laguntzak posible egin dute elkartea bizi-bizirik mantentzea. Ahalegin guztiaren emaitzak ikusten ari dira, eta horrek lanean jarraitzeko indarra eman die: "beste urte batzuk aurrera egiteko indarrarekin aurkitzen gara" adierazi digu Jon Iñaki Mendizabal "Goxerrik".

Mutriku pilotari asko jaiotzen ikusi duen herria dugu; sasoi batean pilotak izugarritzko indarra izan zuen gure herrian, baina, tamalez, galtzen eta itzaltzen joan zen. Badira mutrikuar bakarren batzuk hamar bat urte pasatxoren ostean berriro ere pilota-renganako apustua egin dutenak, eta gaur beraiei esker berriro pilotaz gozatzeko aukera dugu. Lana pausoz pauso, poliki eta ongi egiten ahalegindu dira. Orain momentuan maila hauetako ume eta gazteak dituzte taldeetan: aurre-benjaminak, benjaminak,

alebinak, infantilak, jubenilak, kadeteak, seniorrak... "Umeak gustura etortzen dira, baita gurasoak ere, giro ezin hobea sortuz" dio Goxerrik. Frontoia bizirik mantentzeak herriari izugarritzko bizitasuna ematen dio: txapelketak, jaialdiak...

Mutriku inguruan, Zumaia, Berritxu, Gernika eta beste herri batzuk ere pilota indartzeko lanean ari dira; kirolaz gozatu, hezi eta ahalik eta egokien bideratzen ahalegintzen dira. "Nire ustetan eskolak ondo ari dira lanean, eta, jendeak lan egiten badu, aurrera joango gara; horrez gain, txapelketak edo topaketak antolatzea behar beharrezkoa ikusten dut" dio Jon Mendizabalek. Proiektu polit batzuk ere badituzte buruan, eta elkarlanean egingo dituzte horiek martxan jartzeko ahaleginak.

Ikasleek egin duten ibilbidean ikus genitzake bereziki ilusio eta esfortzu guztiaren fruituak. Dotore aritu dira aurren kadete mailan ditugun gazteak, eta jubenilak ere Graun Txapelketan hasita daude.

“ETORKIZUN POLITA DAUKAGU”

Aitor Andonegi, Arkaitz Arrizabalaga, Jon Goenaga eta Lander Andonegi, laukote gazteak denboraldi aparta egin du aurtengoan ere. Azken urteetan egin duten ibilbidea ez da makala izan.

Zenbat urterekin hasi zineten? Zortzi bat edo bederatzia urte izango genituen; benjamin mailan hasi ginen. Ni, aldiz, hamaika urterekin hasi nintzen -dio Landerrek.

Nola hasi zineten pilota munduan, Jon? Ni, behintzat, futboleko aspertu eta Zestaz hasi nintzen.

Besteok? beste lagun batzuen bitartez hasi ginen. Nik eskupilotan hasi nahi nuen, baina ez zegoen aukerarik -dio Aitorrek.

Orain zein mailatan jokatzan duzue? Lehen eta bigarren Kadete mailan eta Jubenilen lehen mailan.

Zein Txapelketa izan dituzue, Arkaitz? Hasiera batean, Gipuzkoako txapelketa izan dugu; Gabonak ondoren, Euskadikoa, eta, orain, Club-en arteko txapelketa izango dugu, “interpueblos” delakoa.

Eta zuk, Lander? Ni Graun Txapelketan hasita nago, lurralde guztietako taldeak gaude: bizkaitar, nafar, arabar eta gipuzkoarrak.

Nola joan zaizkizue txapelketak? Ondo. Gipuzkoakoan zein Euskadikoan bigarren gelditu gara, Zumaiarren aurka galdu egin genuen.

Zer irakatsi dizue Zestak? Kirol honetan jarraipena izan behar duzu eta teknika ondo barneratua izatea ezinbestekoa da: postura egokiak ikasi, errebezez zein eskuinaz pilota nola hartu eta nola bota... Bestalde, kirol garestia da, baina pozik sentitzen gara egiten dugun kirolarekin, nahiz eta askotan gutxiengo bat garela ikusi, ez baita gure adinekoen artean gehiengoak aukeratzen duen kirola.

Nola ikusten duzue etorkizuna? Jokatzan dugun mailetan, jende falta sumatzen dugu, Mutrikun, ordea, orain momentuan ume asko daude Zestaz ikasten, gu hasi ginenean baino askoz gehiago. Erdiak jarraitzen badu, gu pozik; etorkizun polita daukagu. Ikasi dugun kirol hau irakatsi ahal bada, ba, horixe egingo dugu, eta ez dadila galdu. Horretan jarraituko dugu lanean.

PILOTA JAIALDIA: KINIELAK, OMENALDIA ETA “ESTELARRA”

Apirilaren 21ean, zapatua, gaueko 10:00etan, Pilota jaialdia egingo da Miruaitz pilota Lekuan; bertan, pilotari txikienek emango diote hasiera lehen kinielari (aurrebenjamin eta benjaminek), bigarren kiniela infantilak eta kadeteek jokatu dute. Ondoren, omenaldia egingo zaio jada urte bete dela zendu zitzaigun Igor Esnaola “Elortzu”ri. Eta bukatzeko, “Estelarra” palaz, partidua 20 tantora herriko kirolari ezagunekin: Txals “Ximona” bikotekide Imanol “Txilin” duelarik, eta aurkari Xanti “Piper” eta Jon “Txarli” bikotea.

Lagun arteko giroan antolatu dute Danok Bat Elkarteko kide eta lagun talde batek, eta halaxe nahi da ospatu jaialdi eguna ere: “Aurten ere, jaialdian bilduko den diru guztia Danok Bat Pilota Eskolari bultzada eta laguntza emateko izango da” dio taldeko kide batek.

Orain dela urte batzuk mamitu zen Pilota Elkar-tea eta Bar Puerton biltzen den taldearen arteko harremana, lehen desafioaren ondorioz. Nahiz eta hasierako desafioa bizikletaz egin zen, hurrengo Miruaitz pilota lekuan burutu zen, zestolari ohiak jokatu zutelarik partida. Orduan ere bildu zen diru guztia pilota eskolarentzat jaso zen.

Jaialdirako sarreraren truke borondatea eskatzen da, esan bezala Danok Bat Pilota Eskolaren alde. Zozketa bat ere izango da jaialdian bertan.

Danok Bat Pilota Elkartek egun gutxi barru WEB-orria zabalduko du. Bertan txapelketak, pilotariei buruzko informazioa, urteko egitaraua... aurkituko dituzue: www.danokbat.org

Mutrikuko II. Film Laburren Lehiaketa martxan da. lazko arrakasta izugarria gogoan, animotsu eta indar berriz ekin diote Mutrikuko Zine Forum Taldekoek aurtengo ekitaldiari. Enekoitz, Iker, Unai, Endika, Jon eta Martin seikotea lanerako prest da. Baina atsedeen bat tarteko, Kalaputxirekin bildu dira.

Atzera begiratu, eta zapore gozoa dute gogoa...

Kontuan izanda lehenengoa zela, partaidetza alde-tik behintzat oso positibo baloratu genuen. Hamalau lan aurkeztu ziren eta partaideak berriz bederatzi izan ziren. Aurtengo aldaketetako bat hauxe izango da: bakoitzak lan bat baino gehiago ezin izango duela aurkeztu. lazkoa lehenengoa izanik, beldur ginen lan kopuru txikia jasotzeko, eta horregatik eman genuen aukera hori. Gure helburua zen jendeak beldurrik ez izatea kamara bat hartzeko orduan, horregatik malgutasuna.

lazko helburuak bizirik...

Lehen esan dugun bezala, guk nahi duguna da jendeak kamara hartzeko beldurra kentzea. Edozein kamara mota, telefono... argazkiak ere erabil daitzke montaitxo bat eginda istorio bat kontatzeko. Zine Forum taldearen filosofia, zine zaletasuna sustatzeaz gain, euskara indartzea da, zinea bitarteko izanda. Eta horretaz gain, aurtengo edizioa

herrikoia izatea nahi dugu, herritarrek inplikatzeko gure honetan, eurak ere protagonista sentitzea.

Zenbait aldaketa izan dira aurtengoan...

laz bezala mutrikuarrak zein Mutrikun bizi direnak parte har dezakete. Bakarka zein talde moduan. Aurtengo formatoa mugatu egin dugu, eta DVD-Bideo formatuan aurkeztu beharko dira. laz modu zabalean jarri genuen, eta gure kalterako besterik ez zen izan.

Euskaraz izango dira eta edozein gai aurkeztu daiteke. Film bakoitzaren iraupena ere mugatu dugu: 10 minutu baino gehiago ezingo du izan. Aldaketa hori egitea egoki iruditu zitzaigun iazko esperientzian oinarrituta. Lan asko eta, gainera, luzeak badira, jendea aspertzea besterik ez da lortzen. Gainera, denbora motzean istorio bat kontatzeak horretxek du benetako grazia. Gure promozioeko spota ere gauza xume bat izan da. Esan nahi duguna da teknika asko jakin gabe ere gauza interesgarriak egin ahal direla.

Bestalde, aurkeztutako lana inon aurkeztu gabea izango da, eta arestian esan dugun bezala, lan bat baino gehiago ezin izango du aurkeztu partaide bakoitzak. Eta gomendatzen dugu partaide bakoitzak kopiaren bat gordetzea, badaezpada ere... Filma aurkezterakoan, datuak argi azaldu behar

dira: filmaren datuak, egilearen edo egileen datuak, filmaren izenburua... Eskatzen diren datuak egoki beteta eman beharko dira.

Datari dagoikionez, ekainaren 2a izango da azken eguna, eta lanak Kalaputxiko postontzian utzi beharko dira; era berean esan, azken egun horretan, ekainaren 2an, Kalaputxin bertan izango gara lanak jasotzeko, goizeko 10etatik eguerdiko ordu batera artean.

Sari banaketa ekainaren azkenaldean izango da, oraingoz datarik ez badugu zehaztu ere.

Bi arlotan sailkatu ditugu sariak: 18 urtetik beherakoentzat eta hortik gorakoentzat. Gainera esan, ikuslegoaren saria ere emango dugula. Epaimahaiaren inguruan aipatzekoa da gure talde-tik kanpoko beste talde bat izaten dela filmak ikusi eta baloratzen dituen. Zine, telebista edo argazki munduko adituez gain, zine emanaldietara joaten den ikusleak ere izaten du bere iritzia emateko aukera.

Aukera hau nahi genuke aprobetxatu esateko filme bat egiteko ez dela asko konplikatu behar, kamara bat eta lagun bat edo bi nahikoa direla. Istorio bat kontatzea da dena. Askotan, modu xumean kontututakoak izaten dira onenak, jendeari errazen iristen zaizkionak. Teknologia handirik gabe lan politak egin daitezke, beldurra galtzea da giltza. Bestalde, gu prest gaude edozein kontsulta edo zalantza argitzeko. Gurekin harremanetan jartzea besterik ez dago, eta pozez lagunduko diogu edozeini.

Gure web orrian motz-motzian lehiaketaren oina-

rriak eta behar den informazio guztia aurki daiteke, eta gurekin harremanetan jartzeko posta helbideak ere erabil daitezke.

Gurekin harremanetan jartzeko:

mutrikukoziforumtaldea@hotmail.com

motz.motzian@gamil.com

edo www.motz-motzian.blogspot.com

Aurrera begirako planik...

Orain buru-belarri ari gara honekin. Bukatzean, aurtengo denboraldiari emango diogu bukaera. Urtean zehar bi astetik behin izaten dira zine emanaldiak Zabielen. Ziklo bereziak ere izaten dira tartean, eta udan kaleko emanaldiak. Gorabehera handiak izaten dira neguan, eguraldiak jendea etxean gordetzera eramaten duela uste dugu. Dena den, baikor gara aurrera begira ere.

OHARRA

Motz-Motzian lehiaketaren bigarren espota grabatzeko jendea behar da:

Apirilaren 21ean, zapatuan, goizeko 10etan Beheko plazan. Animatu!!

XABIER FLORES ZENDOIA

Petrolio-ontzietan trebatutako pintorea

Maiatzaren 14tik eta 20ra arte, Xabier Floresek bere lanak aurkeztuko ditu Zabel jauregian. Pintore autodidakta, paisaien erretratugile, itsasontzi handietan trebatu zituen bere eskuak, eta oleoak asetzen du bere egunerokotasuna. Bere nondik norakoak kontatzen dizkigu honokoan.

Nola edo nondik datorkizu pinturarako zaletasuna?

Hamabi urterekin pintatu nuen nire lehen koadroa akuarelan. Zabileko jauregian, merzedarioen eskolan nenbilela, haietako batek, P. Agustinek,

pinturarako zaletasuna zuen, eta eskola orduetatik kanpo akuarelaz pintatzen jarduten zuen. Haren ondoan ordu asko pasatuz sortu zitzaidan pinturarako zaletasuna. Lehen koadroak akuarelan egin nituen; ondoren, nire kontura hasi nintzen lapitzekin marrazkia lantzen; eta beranduago, oleoaren munduan.

Zeintzuk izan dira ondoren eman dituzun urratsak?

Nire lehen pausoak bakarrik egin nituen: autodidakta bat izan naiz. Itsasoan egiten nuen lan, eta

Domingo Ibaibarriaga, 5 - Tel. 943 60 46 73 - MUTRIKU

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria
Tel. 943 60 35 69 - MUTRIKU

une batean, hogei urtetara hurbiltzen nengoela, Zarauzko akademia batera ikastera joateko asmo sendoa hartua nintzela, nire bizitza zeharo aldatu zen, petrolio-ontzi handietan lan egiteko aukera etorri baitzitzaidan, eta han joan nintzen New Yorkera, bertako konpainia batekin makinista lanak egitera. Urte baterako asmoa zena hamar urtetara luzatu zen.

Huraxe izan zen nire benetako eskola. Ordu libreetako gehienak, eta asko izaten ziren, margotzen pasatzen nituen eta pinturako liburuetan murgilduta.

Zein teknika edo estilo erabili izan duzu?

Arestian esan bezala, akuarela izan zen hasi berri-tan erabili nuen teknika, oleoarekin topatu nintzen arte; ordutik aurrera, oleoari lotua bizi izan naiz gehienbat, puntualki pintura akrilikoak erabili izan baditut ere. Paisaiak errealismo ikuspegitik pinta-tzea da gustukoena dudana: hortxe asetzen dut nire zaletasuna. Inoiz erabili izan dut beste estilorik, baina gutxitan; abstraktua sekula behin gauzatu dut; inpresionismo era, paleta erabiliaz, koadro gutxi batzuetan; eta erretratugile, etxekoekin baka-rrik. Erretratuen alor hori beste mundu bat da nire-tzat, zaila iruditzen zait, eta egin izan dudanean konpromisorik gabe eta nahi adina denbora hartuta izan da: aitaren irudia dut gogokoen.

Ezkondu nintzenean, petrolio-ontziak utzi eta arraste-ontzietan hasi nintzen Gran Soletik. Jakina, han ez zegoen oleoa ibiltzerik, eta ikatz-ziri edo "carboncillo"arekin saiitzen nintzen nire zaletasu-na estaltzen.

Autodidakta izan arren, izango zenuen edaten zenuen iturririk?

Ermuko pintore bat nuen lagun, Jose Felix Igartua, eta hura izan da iturrietako bat. Beti animatzen nin-duen pintatzera, eta ikastaroren bat egitea komeni zitzaidala aholkatzen zidan eten gabe, baina zortzi hilabete egiten nituen petrolio-ontzietan eta berro-gei eguneko oporrak hartzen nituenez, ez nuen aukera handirik. Hala ere, bera ikastaro bat ematen ari zela Deban eduki nuen aukera, eta harekin ikasi nituen koadroen konposiziorako oinarritzko gauzak.

Xiri Andonegi umetako lagun izan nuen, eta asko-tan elkartzen ginen lokal honetan pintura eta koa-

droei buruzko solas-asperrean.

Argazkiaz baliatzen zara koadroak pintatzera-koan ala zuzenean egiten dituzu?

Hara, bada, kalean pintatzea dela uste dut pintore batentzat egokiena, argiarekin eta inguruarekin bat egiteko, baina ezin dut, ez naiz gustura sentitzen. Gaztea nintzela, Jose Juan Uranga "Pope"rekin ateratzen nintzen kalera bata bestearen ondoan jarduteko, baina, egun batez, beste pintore bat eto-rri zitzaigun albora eta Jose Juanen lanari buruz hasi zitzaion lezioak ematen, eta era ez didaktiko-an! Jose Juanek bere kabailetea batu eta, nazkatu-ta eta haserre, alde egin zuen. Gertakari haren ondoren ez naiz gehiago kalera atera, bakardade-an aurkitu izan naizen lekuren batera izan ezik. Oraindik ere haserretu egiten naiz egoera hura gogoratuta: pintore bakoitzak bere erara ikusi eta maitatzen ditu lanak, eta hura...

Beste lan-mota batzuk ere ikusten ari gara hemen inguruan ...

Bai, oihalez aparte, teilak ere pintatzen ditut; jen-deari asko gustatzen zaizkio teila pintatuak, eta dexente saltzen ditut. Beste nire pasioetako bat maketa tamainako ontziak egitea da. Aitona Dimas —hortik eta Jontxu "kanuto"ren ahaleginarengatik nire ezizena— arotza zen, eta esaerak zaharrak dioen bezala: "Halako enborretik, halako ezpala". Arraste-ontzietan nenbilela sartu zitzaidan arra, eta noizean behin hortxe jarduten dut; gainera, baine-ran sartuta egiten dizkiet flotazio-frogak.

Beste erakusketarik ez duzu egin aspaldi hone-tan. Zer aurkeztu behar duzu Zabielen? Eta zer egin behar du zure koadroren bat erosi nahi duenak?

Donostian aurkezteko aukerak izan ditut, baina atzera egin dut, egunero denbora luzeak egin behar dituzulako bertan. Orain, jubilatuta ondoren, libreago egon beharrean, gero eta eginkizun gehia-go pilatzen zaizkit, eta ezin denetara iritsi.

Oleoak aurkezteko asmoa dut, eta gehienak Mutri-kuko bistak izango dira. Bakarra dut oleoa honda-rrarekin nahastuta erabili dudana.

Eroste kontuan, Zabielen bertan egongo naiz era-kusketa denboran.

ADAIEN
Zorionak etzeko
poxpolin txikiari,
bere lehenengo
urtebetetzean famili
guztiaren partetik,
eta matxo haundi
bat Aratz eta
Larraitzek.

AINHOA
Zorionak etxeko
sorgin txikiari api-
rilaren 24an hiru
urte egin dituela-
ko. Muxu handi
bat etxeko denon
partez eta bereziki
Amaiaren partez.

GORKA
Zorionak gure etxe-
ko printzipituari
apirilaren 16an
urtebete egin duzu-
lako. Preparau txo-
kolatea, amamaum
etxeko. Etxeko
danon partez baina
bereziki, Enekok.

IANIRE
Zorionak etxeko
sorgintxoari bere
lehenengo urtebe-
tetzean. Aita eta
ama.

JON
Zorionak gure
etxeko terremo-
tuai apirilaren
23an 6 urte egin-
go dituelako.
Etxeko danon par-
tez eta bereziki
Iker, Julen eta
Ibaik.

AURORA, IBON eta ENEKO
Zorionak hirukote! Apirila, maiatz
eta ekainean urteak beteko ditu-
zuelako badakizue... txokolatada
ederra preparatu. Muxu goxoak
familia guztiaren partez, eta bere-
ziki Anerren partez.

ELIAS, ANABEL eta ARNANTXA
udako berotasunean erein
eta udaberrian ernetutako loreak
ditugu Arregitarrak. Zorionak! Muxu
handi bana etxekoen partez.

UNAX
Gure etxeko artis-
ta eta saltsa dane-
tako perrexilari.
Zorionak etxekoen
partez.

IANIRE
Zorionak etxeko danbolin txikiari,
bere lehenengo urtebetetzean.
Gaztañetako familia.

NAHIA, GURENDA eta
EKAITZ
Zorionak hirukote! Apirilean
urteak bete dituzuelako. Eske-
rrik asko txokolatadagatik.
Izeto,osaba eta aumen partez.

JOSE LUIS eta GAIZKA
Apirilak 11n Isasi Baserrian, atxona Jose Luis eta Gaizkak, urtebetetzea ospatu dute. Izaro eta Oneka txololatea jateko prest, ipini ezkeror.... Familia guztiaren izenean zorionak eta muxuak biei.

1965ean *GRAN NAZARENO* BARKUAN
Jose Elezgarai "Kartazar" eta bere seme Jesus Elezgarai atunetan.

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

ZAINTZAKO BOTIKAK

APIRILA: Gaueko 10ak arte.

16tik 19ra Zalduegi
20tik 22ra Burgoa
(zapatu goizean Apraiz)
23tik 26ra Otxagabia
27tik 29ra Apraiz
30ean Burgoa

MAIATZA: Gaueko 10ak arte.

1etik 3ra Burgoa (Deba)
4tik 6ra Zalduegi (Deba)
(zapatu goizean Otxagabia)
7tik 10era Apraiz (Mutriku)
11tik 13ra Otxagabia (Mutriku)
14tik 17ra Zalduegi (Deba)
18tik 20ra Burgoa (Deba)
(zapatu goizean Apraiz)
21etik 24ra Otxagabia (Mutriku)
25etik 27ra Apraiz (Mutriku)
28tik 31ra Burgoa (Deba)

Gaueko 10etatik aurrera
ELGOIBARREN
ikus 4. orrialdea

TESTU LABURREN IRAKURKETA SAIOA

Apirilak 28
19:00etan, Luardon

Parte hartzeko deitu:
615493527 / 628573287

MENDI IRTEERAK

MAIATZAK 6

USUN -
ARBAIUNGO ARROILA -
LEIRE (NAFARROA)

MAIATZAK 13

MUTRIKU INGURUAK
EZAGUTUZ

EKAINAK 3

ARNOKO VIII. MENDI
LASTERKETA

APIRILA - MAIATZA

• Apirilak 21, zapatua

Umeentzako antzerkia

BIKOKOTE

Ttinbili Ttanbala Antzerki Taldea
18:00etan Zabel Kultur Etxean

HISTORIA JARDUNALDIK

• Maiatzak 11, barixakua

Nafarroa, Euskal Estatuaren historia
Angel Rekalderen eskutik
19:00etan Zabel Kultur Etxean

• Maiatzak 18, barixakua

1512. Nafarroaren konkista
Beñi Agirreren eskutik
19:00etan Zabel Kultur Etxean

• Maiatzak 26

Euskal Erromeria

sendabelarren ikastaroa

Egunak: maiatzaren 9an hasi eta uztailaren 4an bukatuko da. Eguaztenetan, 18:00etatik 20:00etara izango da.

Lekua: Luardo Etxea.

Irakaslea: Sara Letamendia.

Kostua: 50 € (bi hilabeteak eta etxera eramango den materiala barne)

Apuntatzeko: Turismo bulegoan, apirilaren 11tik maiatzaren 2a arte.

APIRILAK 21, 22:00etan

PILOTA JAIALDIA

MIRUAITZ FRONTOIAN
DANOK BAT

Pilota Eskolaren alde

- Kinielak
- Igor Esnaolari omenaldia
- Estelarra Palaz

Musika bizi al duzu?

Egin zaitez Mutrikuko
Musika Bandaren
Bazkide!

15 euroren truke...

- 3 DISKO (UDABERRIA, UDA ETA SANTA ZEZILIA)
- BANDAREN EKITALDI EGUTEGIA
- MUSIKA HITZALDIETARAKO GONBIDAPENAK
- KURSAAL EDO EUSKALDUNAKO KONTZERTU BATERAKO
- 2 SARRERA ETA AFARI BATEAN ZOZKETAK

IZENA EMATEKO

BANDAREN
KONTZERTUETAN

HONAKO TABERNA ETA DENDATAN
ANAIARTE BILTOKIA · ARANZUBI · BATZOKI
LORETxu · MADARIAGA

BANDAKO PARTAIDE
BATI ESANDA

**Ignacio
Zuloaga
Institutua**

Eibar

Ate irekien eguna

Apirilak 24

Ordua 18:00

ARTE BATXILERGOA

A eta D ereduetan

Elkartrukeak

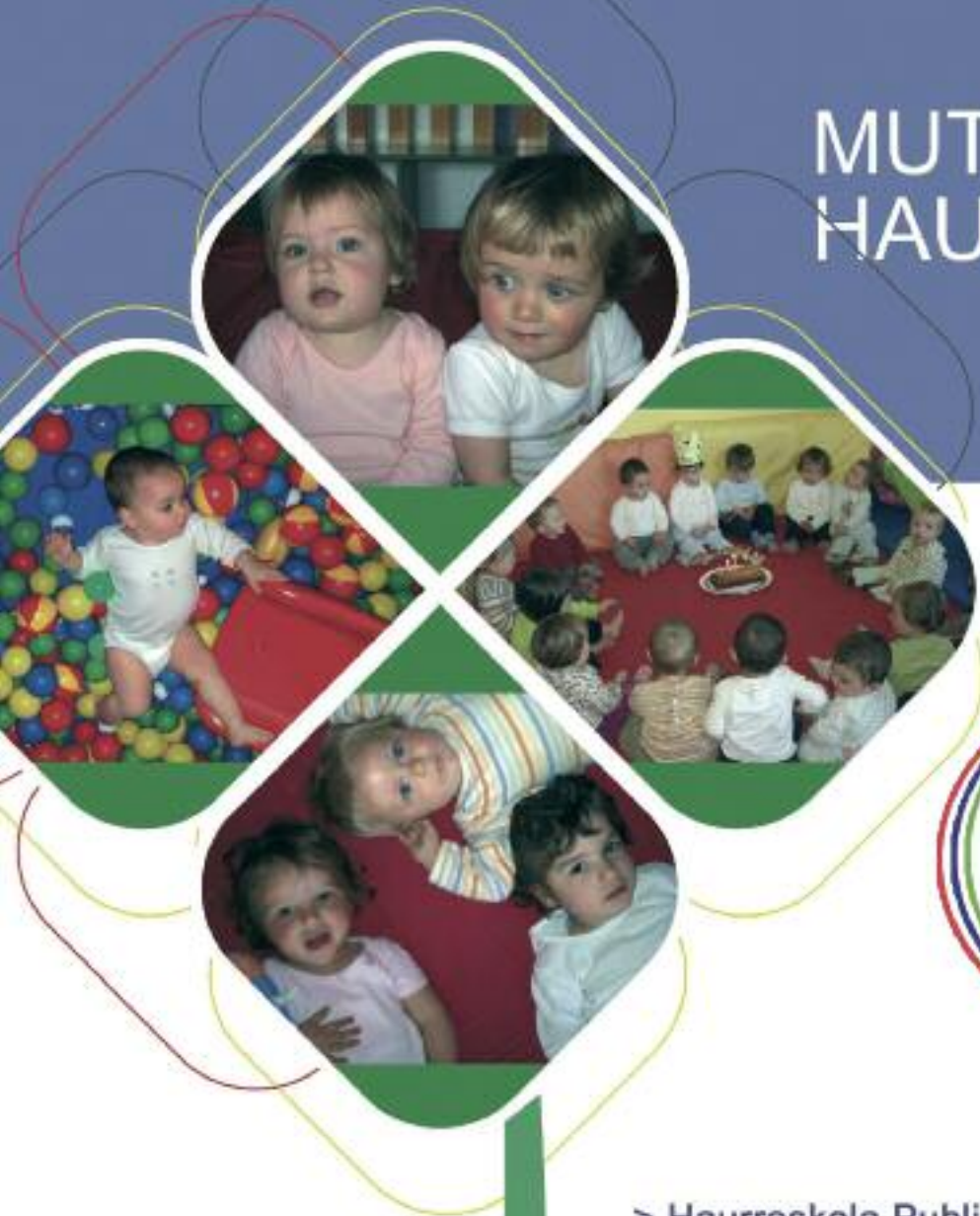
Portaleako Erakusketa

Apirilak 20-29

Inglaterra - Alemania

MUTRIKUKO HAURRESKOLA

PLAZAK DAUDE

- > Haurreskola Publikoa 0-2 urteko haurrentzat
- > 11 hilabetetan 11 orduz zabalik
- > Hileko kuotak ordaintzeko diru laguntzak (bekak)
- > Plaza kopuru mugatua

maiatzaren 2tik 11ra

ZABALIK MATRIKULA ALDIA ZABALIK MATRIKULA

- > Telefonoa: 943 60 41 19
- > E-maila: mutriku.mutriku@haurreskolak.net
(Goizeko Izarra Ikastolaren barruan gaude)

MUTRIKUKO UDALA

ELISKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

HEZKUNTZA BARRA